

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Quanta sit virtutis pulchritudo. Cap. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

adamasse? Sed scito hæc omnia tam ardentem ab ipsis fuisse suscepta virtutis opera, quia in illis purissimam voluptatem sentiebant, & non sine magnis deliciis spiritus res sensui horribiles acceptabant. Animus enim humanus robustus & validus, licet amara & aspera æquanimiter toleret, non tamen ardentem & desideranter sine aliqua delectatione suscipit. Quamobrem hoc ardens sanctorum desiderium, quo in amara & ardua feruntur, manifestè arguit, rebus illis amaris aliquam occultam voluptatem inesse, cuius causa ab ipsis non tantum sustineantur, verum & avidè desiderentur. Sapienterque Gregorius illud sancti Iob: Nunquid considerasti latitudinem terræ? ad mysticum sensum detorquens, de latitudine virtutum intelligit. Virtus quippe ita animum dilatat, ut de rebus asperis & difficilibus gaudeat. Apostoli in flagellis & contumeliis gaudent: Paulus in tribulationibus gloriatur, sancti in penuriis, in nuditatibus, in fame, in siti, & in infirmitatibus carnis exultant. Qui licet gratiam induerint, cum tamen naturam non exuerint, non possent in his laboribus exultare, nisi eos affectos aliqua voluptate sentirent. Sicut enim visum, non nisi lucidum, aut coloratum percipitur, & sicut auditum, non nisi vox aut sonus auditur: ita voluntas non nisi de aliqua voluptate aut consolatione lætatur. Atque adeo sancti & iusti viri, in studiis virtutis exultantes, quæ insinuat & amaritudine obruta apparent, non modicam in eis voluptatem consolationemque percipiunt. Sed quid multis opus est? Sanè vera voluptas, quæ animum fatiet, & quietet, non nisi ex virtute percipitur. Nam terrena omnia, cum summis labiis attinguntur, dulcia videntur, ac dentibus experientie mansa & deglutita, conscientie moribus amarescunt. Virtus autem eminens inspecta, ingenua sua gravitate nonnullum timorem incutit, sed gustata & amplexata dulcescit. Stultum ergo est in alio, quam in vera virtute & in studiosis operibus gaudium & voluptatem inquirere. Sic fatui filij Adam, inquit Bernardus, & præcipiti saltu iustitiam transilientes, & pacem rem finalem in principium convertere, & pervertere vultis? Nemo enim est, qui gaudere non velit. Non stabit, & non erit istud; quia sicut [non est pax impiis,] sic nec gaudere impiis, [dicit Dominus.] Non sic impij, non sic. Prius est iustitiam facere, inquirere pacem, & persequi eam, & sic demum apprehendere gaudium; immò à gaudio comprehendit. Et Chrysostomus: Animi tranquillitatem & lætitiā, non principatus magnitudo, non pecuniarum copia, non potentie tumor, non corporis fortitudo, non mensæ sumptus, non vestium ornatus, non aliud quicquam rerum humanarum adferre consuevit, præterquam rectè factum solum spirituale, ac conscientia bona, quam certè qui puram habet, ut pannosus sit, ut cum fame luctetur, tamen tranquillior beatorumque est iis, qui inter delicias magnopere degunt. Quemadmodum & qui sibi malè conscius est, ut omnium bona possideat, omnium est miserimus. Quapropter Paulus in assidua fame ac nuditate victitans, tum autem & quotidie flagris cæsus gaudebat, ac deliciabatur supra eos omnes, qui tunc regnabant. Achab autem, rex cum esset, ac deliciis sumptuosius perfrueretur, commissio peccato illo genebat, animum despondens, erātque illius facies collabens, & post peccatum & ante peccatum. Igitur si voluptate frui volumus, ante omnia alia, fugiamus vitium, virtutemque scdemur: aliter enim nobis non licet voluptatis participibus fieri, ut ad ipsum etiam regium solum conscenderimus. Hæc omnia ille & verissimè. Voluptas enim exoritur ex præ-

Iob. 38. m. 18.

Act. 5. Rom. 5. 3

Bern. in illud, Nō est regnū Dei etc. 9. Et potius ser. 2. Ista. 48. 21.

Chryso. s. b. 1. ad Rom. in Mo. 1. q. 1.

1. Reg. 21.

sentia rei conuenientis, sicut & tristitia ex præsentia contrarij. Quid ergo ex vitio, quod naturæ hominis contrarium est, nisi tristitiam hominis, & quid ex virtute, quæ naturæ hominis maximè conueniens est, nisi lætitiā & gaudium expectabimus? In huius gremio anima læta quiescit, & quæcumque aduersantia & dolorem ingerentia, virtutis recordatione aut pellit, aut minuit. Exultatque iustus, licet rebus aduersis circumseptus, quia pura conscientia se mala illa criminibus promeruisse non nouit, & causas esse augendæ virtutis aduertit. Iam itaque qui amore voluptatis capimur, qui tristitiam & dolorem formidamus, qui delectatione maximè ad laborandum permouemur, pro certo habeamus, illam sitam esse in studio & exercitatione virtutis; quam qui non excoluerit, nunquam sibi veram & homine dignam delectationem vindicabit.

Quanta sit Virtutis pulchritudo.

CAPVT V.

QUÆ corpori voluptatem afferunt, sæpe solent de fœditate notari, quia cum sint nobis brutisque cotamunia, non solent ab homine tanta libertate & tam recta intentione appeti, quin ipsum aliqua deformitate commaculent. In hoc autem virtus est mirabilis & omni dilectione dignissima, quod sine vlla fœditate deliciis affluit, & immensa quadam pulchritudine fulget. Quam si oculi carnis viderent, omnium ad se, tam sapientum, quam insipientium, amores attraheret. Trahit illa, & quidem potentissimè, sapientum animos, quia oculos mentis habent, quibus virtutis pulchritudo conspicitur. Trahit etiam sæpe animos insipientium, quia licet hos interiores oculos habeat, caligine ignorationis offusos, tamen tantus est virtutis splendor, ut etiam ab ignorantibus videatur. Si qui verò eius decore non admirantur, nec amore capiuntur, illi sunt, qui more pecudum, oculos solum habent carnis residentes in facie, nec vtuntur spiritalibus oculis, quos naturæ conditor collocavit in mente. Virtutis ergo pulchritudo ex his, quibus similis dicitur, non obscure cognoscitur. Virtutes enim stellis fulgentissimis assimilatae sunt, quarum decore caelum spirituale vestitur. Quia sicut summæ tum per se quidem pulchrum est, ac efficitur stellarum ornatu & varietate pulcherrimum. Ita anima iusta gratiâ iustificantis splendore pulchra redditur, sed dum illi additur multiplex omnium virtutum gratia, non tantum pulchra, sed pulcherrima iudicatur. Virtutes autem stellis similes esse Bernardus censuit, sic scribens: Caelum est sancta aliqua anima, habens solem intellectum, lunam fidem, astra virtutes. Vel certè sol iustitiæ zelus, aut feruens charitas, & luna continentia. Quo modo enim claritas, ut aiunt, lunæ, non nisi à sole est: sic absque charitate seu iustitiâ continentia, meritum nullum est. Porro stellas dixisse virtutes non me pœnitet, considerantem congruentiam similitudinis. Quo modo nempe stellæ in nocte lucent, in die latent: sic vera virtus, quæ sæpe in prosperis non apparet, eminet in aduersis. Sic ille. Licet autem virtus in aduersis magis emineat, ac in prosperis non ita abscondita est, ut penitus non appareat. Nam & iustus in prosperis tantam moderationem, tantum contemptum terrenæ felicitatis obseruat, ut per hæc, quasi per rimulas quasdam, splendor virtutis effulgeat. Vnde in prospere-

Bern. ser. 27. in Cant.

ris &

ris & in aduersis virtutes sunt stellæ pulcherrimæ, quæ iustam animam cingunt, atque condecorant. Virtutes etiam similes sunt lapidibus pretiosis, quibus non tantum inest valor, sed inæstimabilis pulchritudo. His non terrigenæ tantum, sed & spiritus cælestes ornantur: naturalique eorum pulchritudini ex splendore virtutum decor adiicitur. Vnde sub figura principis Tyri, Angelo illi, qui cecidit per Ezechielem, dictum est: In deliciis Paradisi Dei fuit: omnis lapis pretiosus operimentum tuum. Nam quid aliud gemmarum & lapidum pretiosorum multitudo, nisi virtutum ornamenta designat, quas quia Angelus ille infelix deposuit, turpis effectus, ex spirituum cælestium, qui virtutibus pulchri sunt, habitatione cecidit: His lapidibus pretiosis iusti vestiuntur, ex quibus apud Deum tantum valorem accipiunt, vt vnus eorum mille hominibus iniquis emineat.

Exech. 18. 23.

Ecclesi. 16. 3.

Math. 7. 6.

Melior est enim vnus timens Deum, quam mille filij impij. Hi quidem vilissimi sunt, nec cum vno iusto conferendi, quibus nisi aliqui iustitiæ induant, dum volunt eam aure solùm carnis audire, neganda est virtutum in Euangelio contenta doctrina. Idque designat illa Saluatoris sententia: Nolite dare sanctum canibus, neque mittatis margaritas vestras ante porcos. Vocat enim margaritas, documenta virtutum, eo quod, & magni sint pretij, & magno decore resplendant: quæ in animas sanctas, quasi in sponas filij Dei lectissimas, quadrant, non tamen ante porcos, id est, ante iniquos, suam iniquitatem volentes statuere, sunt mittenda. Alia tandem similitudine virtutis pulchritudo intelligitur, qua multiplex color nominatur, qui speciosissimam autem, nimirum panonem, exornat. Nunquid auis discolor hereditas mea mihi, ait Dominus per Ieremiam? Nunquid auis tineta per totum? Venite, congregamini omnes bestiæ terræ, properate ad deuorandum. Auem discolorem tinetamque per totum, inquit Hieronymus, iuxta litteram, pauum vocat: Tantam, inquit, habuit pulchritudinem Israel, & tantis fuit Hierusalem distincta virtutibus, vt nihil esset bonorum, quod non cerneretur in ea. Pulcherrimæ igitur sunt virtutes, quarum præsentia ita animæ speciem exornat, vt Deo ipsam acceptissimam faciat: cuius absentia sic fœdat, vt ipse indignatus, daemonibus ad deuorandum tradat, & animam virtute spoliatam a se repellat.

Ierem. 12. 9.

Hieron. lib. 3. in Ierem. ad c. 12.

Parum diximus, dum virtutem pulcherrimam appellauimus, quia quod in rebus creatis pulchrum est, aliquo accidente a se distincto, pulchrum redditur, quod potest a pulchro aut re aut cogitatione separari. Quare cogitare possemus, virtutem ita esse pulchram, vt valeat à sua pulchritudine saltem cogitatione secerni. Non autem ita est, quia cum natura virtutis rationi & legi diuinæ consentiat, & ad solas actiones rationi & voluntati Dei consentaneas impellat, nemo vnquam poterit eam à sua pulchritudine ac decore diuellere. Virtutis enim natura, virtutis pulchritudo est, & sicut ipsa nunquam virtus esse definit, ita nunquam suam formam ac splendorem amittit. Non ergo iam vocemus virtutem pulchram, sed animæ iustæ pulchritudinem. Virtus quippe ab anima vitiorum fœditatem & turpitudinem reicit, & animam formans & afficiens, pulchram & speciosam efficit. Ad quod bene ait Augustinus: Quid est aliud iustitia, cum in nobis est, vel quælibet virtus, qua rectè sapienterque viuatur, quam interioris hominis pulchritudo? Etiam secundum hanc pulchritudinem magis quam secundum corpus facti sumus ad imaginem Dei. Vnde nobis dicitur: Nolite conformari huic sæculo, sed renouamini [in nouitate] mentis vestræ, ad probandum vos, [quæ sit voluntas Dei,] quod bonum, & beneplacitum, & perfectum. Si ergo non in mole, neque in distantibus per loca sua partibus, sicut corpora, siue cernuntur, siue cogitantur: sed in virtute intelligibili qualis est iustitia, mentem dicimus seu nouimus, seu volumus, pulchram, & secundum hanc pulchritudinem reformamur ad imaginem Dei: profectò ipsius Dei, qui reformauit, & reformat ad imaginem suam, non aliqua mole corporea suscipienda est pulchritudo, eoque iustorum mentibus creandus est incomparabiliter pulchrior, quo est incomparabiliter iustior. Sic ille. Et aduerte iam aliam virtutis maximam dignitatem, quod similis est pulchritudini Dei. Nam sicut hæc non in aliquibus lineamentis corporis, sed in ipsa diuina natura est, vel (vt melius loquar) ipsamet natura diuina, & à corpore secreta est: ita & illa animæ pulchritudo non à corpore pendet, quod marcescit, & tandem interit, sed in illa potiori parte nostri spiritali & immortalis residet. Illa Dei pulchritudo est sua iustitia, & ideo hominibus & Angelis est incomparabiliter pulchrior, quia sine vlla comparatione iustior. Et similiter hæc pulchritudo animæ nostræ, est nostra virtus, & nostra iustitia, & ideo quo magis diuinam virtutem imitatur, eo pulchriores exultimus. Audi sponsam, sponsam, id est iustam animam, de hac pulchritudine ac decore laudantem: Pulchra es amica mea, suavis, & decora, sicut Ierusalem. Quare pulchra? An per naturam, quia natura animæ pulchra est, quoniam facta ad imaginem Dei, in qua, nisi eam peccatū originale turpasset, quidam naturalis splendor & nitor effulgeret? Et quare suavis? An per gratiam, vt putat Ambrosius, quia hæc quasi condit animam, vt gustui Dei sapiat, & eius voces & postulationes aptat, vt eas sponsus & sodales sponsi libenter auscultent? Et quare decora? An per virtutes, quæ animam, vt in conclaue dulcissimi sponsi ingrediat, decenter exornant? Ita protulit. Hæc sunt speciosissima ornamenta animæ, quæ eius deformitatem, à peccatis progredientem, non tantum abscondunt, sed delent, & simul cum gratia, earum matre, (nam de iustorum virtutibus, gratia formatis, sermo est) dignam faciunt, vt ab eo, qui speciosior est sole, & super omnem dispositionem stellarum luci comparatus, inuenitur pulchrior, de sui imitatione laudetur.

Aug. epist. 222. ad Cosim.

Rom. 12. 2.

uamini [in nouitate] mentis vestræ, ad probandum vos, [quæ sit voluntas Dei,] quod bonum, & beneplacitum, & perfectum. Si ergo non in mole, neque in distantibus per loca sua partibus, sicut corpora, siue cernuntur, siue cogitantur: sed in virtute intelligibili qualis est iustitia, mentem dicimus seu nouimus, seu volumus, pulchram, & secundum hanc pulchritudinem reformamur ad imaginem Dei: profectò ipsius Dei, qui reformauit, & reformat ad imaginem suam, non aliqua mole corporea suscipienda est pulchritudo, eoque iustorum mentibus creandus est incomparabiliter pulchrior, quo est incomparabiliter iustior. Sic ille. Et aduerte iam aliam virtutis maximam dignitatem, quod similis est pulchritudini Dei. Nam sicut hæc non in aliquibus lineamentis corporis, sed in ipsa diuina natura est, vel (vt melius loquar) ipsamet natura diuina, & à corpore secreta est: ita & illa animæ pulchritudo non à corpore pendet, quod marcescit, & tandem interit, sed in illa potiori parte nostri spiritali & immortalis residet. Illa Dei pulchritudo est sua iustitia, & ideo hominibus & Angelis est incomparabiliter pulchrior, quia sine vlla comparatione iustior. Et similiter hæc pulchritudo animæ nostræ, est nostra virtus, & nostra iustitia, & ideo quo magis diuinam virtutem imitatur, eo pulchriores exultimus. Audi sponsam, sponsam, id est iustam animam, de hac pulchritudine ac decore laudantem: Pulchra es amica mea, suavis, & decora, sicut Ierusalem. Quare pulchra? An per naturam, quia natura animæ pulchra est, quoniam facta ad imaginem Dei, in qua, nisi eam peccatū originale turpasset, quidam naturalis splendor & nitor effulgeret? Et quare suavis? An per gratiam, vt putat Ambrosius, quia hæc quasi condit animam, vt gustui Dei sapiat, & eius voces & postulationes aptat, vt eas sponsus & sodales sponsi libenter auscultent? Et quare decora? An per virtutes, quæ animam, vt in conclaue dulcissimi sponsi ingrediat, decenter exornant? Ita protulit. Hæc sunt speciosissima ornamenta animæ, quæ eius deformitatem, à peccatis progredientem, non tantum abscondunt, sed delent, & simul cum gratia, earum matre, (nam de iustorum virtutibus, gratia formatis, sermo est) dignam faciunt, vt ab eo, qui speciosior est sole, & super omnem dispositionem stellarum luci comparatus, inuenitur pulchrior, de sui imitatione laudetur.

His pulcherrimis ornamentis circumdata anima, splendidis vestibus nequaquam indiget, vt se formosam ac decoram ostendet: quia ob solas virtutes admirationi erit aspicientibus eam, licet corpus vilissimis pannis oblitam gesserit. Meritoque Gregorius Nazianzenus ad quandam feminam scribens, ait: Non autem, nobilibus genibus immixtum, mulieribus ornamentum affert, nec regia facies, turpiter iucundis coloribus tineta perniciosaque alia facie obducta. Purpureæ porro, & aureæ, eximiaque, & splendide vestes, his demum conueniunt, quibus nullus vitæ splendor, nullum virtutis decus suppetit. At tibi pudicitia curæ sit, pulchritudoque etiam clausis oculis, admiranda. Mores autem præclaræque famam, optimum certissimumque florem existima. Et fortassis ob hanc causam, viri perfecti vestes corporis angustas & laceras amant, quia pulcherrimas virtutes induti, vestes corporis non honori sed oneri, non splendori sed pudori futuras existimant. Qui enim splendidissimis vestibus ornatus incedit, rudioribus amicis recusat, quod si omnino non possit, at eas admittit, quæ pretiosarum vestium splendori non obsint. Ita iustus virtutibus decoratus, quia sine

amicis

amicis

Cam. 6. 3.

Sap. 7. 20.

Nazian. ad Olym. piam.

amicis

amictu corporis exire non decet, illum accipit, qui corpus ita contegat, vt modestie & honestati non officiat. Et qui gestat honoris insignia, de decore indicia simul gestare erubescit. Sic iustum, virtutibus insignitum, pudet, exquisitam curam vestium carnis habere, quarum necessitatem ignominia peccati & transgressionis inuexit. Sed quid mirum, si anima virtutibus ornata, tanquam vere pulchra, ex vestibus decorem non emendicet, quæ nec ex ipso corpore, quod viuificat, debet exquirere? Esto enim, quod corpus viri iusti deforme sit, & imbecillum, verberibus liuidum, squalore confectum, & mille plagis & vulneribus oneratum; at sola pulchritudo animæ, à virtutibus veniens, eum intuentes mirè delectat. Proferamus in medium, Augustinum, qui huic attestetur veritati: Si nulla, inquit, est pulchritudo iustitiæ, vnde amatur iustus senex? Quid affert in corpore quod oculos delectet? Curua membra, frontem rugatam, caput canis albarum, imbecillitatem vindique querelis plenam. Sed fortè quia tuos oculos non delectat senex iste decrepitu, aures tuas delectat. Quibus vocibus? Quo cantu? Esti fortè adolescens bene cantauit, omnia cum ætate defecerunt. An fortè sonus verborum eius delectat aures tuas, qui verba vix plenè enunciat, lapsus dentibus? Tamen si iustus est, si alienum non concupiscit, si de suo quod habet, erogat indigentibus, si bene monet, & rectum sapit, si integre credit, si paratus est pro fide veritatis, etiam ipsa constricta membra impendere, multi enim martyres etiam senes: vnde illum amamus? Quid in eo bonum videmus oculis carnis? Nihil. Quædam ergo est pulchritudo iustitiæ, quam videmus oculis cordis, & amamus, & exardescimus; quam multum dilexerunt homines in ipsis martyribus, cum eorum membra bestie laniarent. Nonne cum sanguis fœdaret omnia, cum moribus belluinis viscera funderentur, non habebant oculi, nisi quod horrent? Quid ibi erat quod amaretur, nisi quia erat in illa fœditate dilaniatorum membrorum integra pulchritudo iustitiæ? Haec tenus ille. Fœlix ergo est hæc pulchritudo animæ, quam ei vera virtus affert; siquidem ex rebus externis non pender, & sine nitore vestiam, sine auro, & gemmis, lapidibusque pretiosis, immò & sine ipsa pulchritudine corporis, adeò conspicua est, vt oculis eam aspicientium placeat, affectus ad se trahat, & intellectus in admirationem inducat. Fœlix planè virtutis pulchritudo; quæ possessorem suum non perdit, sed lucratur; non decipit, sed docet: non in superbiam erigit, sed per itinera modestiæ & humilitatis dirigit. Fœlix tandem pulchritudo, quæ se intuentes non ad libidinem mouet, non ad impura & praua desideria illicit, sed compunctionem, sed serenitatem mentis, sed desideria puritatis immittit.

Aug. ad Psal. 64.

Cant. 7. 6. Amb. ibi.

Huius internæ pulchritudinis à virtute manantis, non minus proprium est, quam pulchritudinis corporis, ad sui amorem excitare, immò multo magis, quia ista corporalis homines deliciis carnis deditos capit, illa verò amorem Dei, & Angelorum, ac beatorum omnium, ac iustorum in hac mortalitate viuentium sibi conciliat. Quia enim æterna est, & supra omne tempus se offert, ideo corda temporalia subiicit, & mentes æternas ad dilectionem inuitat. Deus sanè animam virtutibus ornaram, & pulchram, ac decoram appellat, necnon & ob hæc pulchritudinem, suo amore dignam esse notificat. Cui dicit in Canticis: Quam pulchra es, & quam decora charissima in deliciis! Pulchra, decore virtutis, inquit Ambrosius; suavis, iucunditate gratiæ, re-

A missione vitiorum, quam nulla vexat amaritudo peccati. Eo autem ipso quod virtutibus pulchra est, charissima nuncupatur, quia ab eo, qui loquitur, nimirum à sponso, ob virtutum decorem amplexibus amoris astringitur. Chara est Deo anima ex creatione, quia nihil ille odio habet eorum quæ fecit: charior est in regeneratione, qua maculam originalem deponit, & vestem gratiæ nuptialem induit: sed charissima in omnium virtutum perfectione, qua tum seipsam puriorem, tum gratiam ipsam splendidior efficit. Charissima profectò est, quæ fulget interiùs omnium virtutum merito, & micat exteriùs totius perfectionis exemplo. Si autem anima ob pulchritudinem adeò impensè à Deo diligitur, quidni ab amicis sponsi, scilicet ab Angelis & sanctis, diligitur? Non mirum id: & ob hæc causam iuxta interpretationem Bernardi, sponsa, id est animæ virtutibus & perfectione pulchra dictum est: Recti diligunt te. Qui namque rectorum nomine potius intelligitur, quam sancti Angeli & homines in celo residentes, quos nec minima imperfectio fœdat, nec minima obliuio rectissimæ intentionis curuat? Hi profectò, qui omnino recti sunt, animam virtute pulchram diligunt, quia eam sibi similem, prout in hac miseriarum valle fieri potest, esse conspiciunt. Huius vocem & cantum, velut concentum pulcherrimæ cantatricis, libenter excipiunt. Nam & illi dicit sponsus: Quæ habitas in hortis, amici auscultant; fac me audire vocem tuam. Anima virtutibus destituta non habitat in hortis, sed in sepulchris, quia anima peccatorum habitat in corporibus, iniquitatis subiectis, quæ sunt sepulchra vitiorum: Anima verò, virtute pollens, non in sepulchris, sed in hortis habitat, quia proprium corpus, vt viridarium amicum & mundum, ne in ipsum serpentes peccatorum ingrediantur, circumspectionis vallo circumdat. Hanc Deus audit, & amici, scilicet beati omnes, auscultant; quia ille votis eius annuit, & hi, vt annuat, pulchritudine animæ inuitati, procurant. Quod verò iusti, in hac vita positi, animam virtute ornaram, amore prosequantur, aperit docet Chrysostomus, sic scribens: Quid facit amorem corporum? Corporis luculentia & formositas. Itaque & animas faciamus pulchras & luculentas, & erimus inter nos mutuum amatores. Simus pulchri & boni, & ita semper habebimus amatores. Verè ita est, illi ab omnibus diliguntur, qui fulgentes virtutibus omnibus, ope, aut doctrina, aut exemplo profunt, & nulli nec in minimo officiunt. Illi diliguntur, qui non ad vanitatem, sed ad Dei gloriam, se virtute pulchros & admirabiles exhibent. Patet ergo, virtutem esse pulcherrimam, quæ ita oculis omnium placet, & affectus illicat; eisque ipsissimam animæ nostræ pulchritudinem, siquidem eam pulchram facit & mundam. Ac proinde, qui corporis formam non insuauem nec tarpem, habere volumus, virtutem, scilicet pulchritudinem animæ, primò ac præcipuè habere curemus.

Cant. 1. 3. Bern. ser. 24. in Cant.

Cant. 8. 13.

Chryl. in Act. 16. 40.

Virtutes omnes esse necessarias.

CAPVT VI.

SATIS validè ex his, quæ hæcenus dicta sunt, mens iusti ad virtutum amorem inuitatur, & ad laborandum pro adeptione earum, accenditur. Nam si bonum per se est amar-

bile,